

філософські думки в літературних творіннях.

По-третє, філософствування в стилі Арістотеля, як логічний філософський аналіз проблем людського буття і його пізнання.

Філософствування, що сприймається як наука логіки, надає можливість для розуміння філософії – як зусилля до помислення. Тобто філософія здатна розглядатися в своїй сутності як неспокій, занепокоєння людського духу до здійснення людської долі в людському, отже, до самоздійснення людини (тут самовиховання). Якщо говорити коротко, то філософія – це здатність людського духу бити на сполох на теренах відчужуючого буття.

Таким чином, міське середовище виникає як інтерференція специфічних особливостей території, соціальних відносин і культури. Місто як соціокультурний феномен являє собою єдність та взаємоперехід території, соціокультурного простору, способу життя й типу особистості. Воно поступово набуває значення локусу (від лат. *Locus* – місцезнаходження чогось) щодо взаємопроникнення техногенних, соціогенних і ментальних аспектів людської діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Возняк Т. Феномен міста / Тарас Возняк. – Львів: «І», 2009. – 290 с.
2. Социология города. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://bookwu.net/book_sociologiya-goroda_945/
3. Jalowiecki B. Spoleczne wytworzenie przestrzeni / Bogdan Jalowiecki. – Warszawa: WydawnictwoNaykoveScholar, 2010. – 326 s.
4. Löw M. The Constitution of Space. The Structuration of Space through the Simultaneity of Effect and Perception / Martina Löw // European Journal of Social Theory. – 2008. – № 11(1) – P. 25–49.
5. Majer A. Sociologiaiprzestrzenmiejska / AndzejMajer. – Warszawa: WudawnictwoNaykowePWNSA, 2010. – 485 p.
6. Sassen S. Cities in the World Economy / Saskia Sassen. – Pine Forge Press, 2000. – 380 p.

Болотова Ю. В., ст. викл.

*Харківський національний технічний університет
будівництва та архітектури, Україна*

ЛЮДИНА І МІСТО У ВИМІРІ СУЧАСНИХ ЕКЗИСТЕНЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ

Сучасне суспільство увійшло в інформаційну еру, ознаки якої були описані в працях філософів, соціологів, футурологів. Суспільства завдяки науковим дослідженням, суспільним дискусіям, практиці саморефлексії відчують та фіксують об'єктивні зміни, пов'язані з буттям інформаційних технологій. Ці зміни несуть в собі як потенційні можливості майбутнього розвитку, так і негативні загрози. Досить актуальним знову стає дискурс щодо буття особистості: яким воно може бути та які протиріччя доведеться

вирішувати людині. Відкритість світу зовнішнього та втрата внутрішньої цілісності, панування масової культури та реалізація полікультурних ідеалів, інтенсивність та напруга соціальної взаємодії та стан самотності – на фоні вічних питань ці нові проблеми змушують людину обирати: триматися за старі опори непрацездатної цивілізаційної системи чи увійти в новий світ, нову цивілізацію, почати власну гру. Якщо ми обираємо крок у майбутнє, то в якому статусі ми там опинимось? Знову «об'єкти для дослідів історії» (М. Бердяєв) чи вільно і свідомо діючи особистості, суб'єкти гри? Екзистенційний вибір сучасної людини – це вибір між свідомим буттям, самостійним керуванням своїм життям та відмовою від свободи бути, підкоренням тим чи іншим фальсифікаціям. Сьогодні вибір між буттям та небуттям трансформується у вибір між справжнім існуванням та його симуляцією.

Для людини, за яку ще вчора все було вирішено – що вважати моральним та аморальним, справжнім та фальшивим, якій було вказано кому підкорятися та хто приймає рішення, опинитися в суспільстві, де не має меж, в якому за наслідки вибору відповідає той, хто його здійснює, – ситуація виклику та необхідності пошуку самостійної відповіді є незрозумілою та лякаючою. В цьому випадку ми маємо два шляхи: навчаємось мислити та обирати або намагаємось еклектично поєднати вигоди двох систем – відсутність відповідальності та свободу бажань.

В умовах урбанізації саме в місті відбувається концентрація можливостей та перешкод для реалізації цих шляхів. Анонімність спілкування та неможливість обирати, з ким спілкуватися, високий рівень вузької спеціалізації, посилення впливу і залежності від технологій зумовлюють страх перед прийняттям рішень та ідеалізацію невігластва, відмову від пізнання та рефлексії у більшості. За Ж. Бодрійяром, в мегаполісі зібрані всі елементи соціальності, але легкість взаємодії породжує в людині байдужість та апатію, через прискорення та інтенсифікацію всіх соціальних процесів. Місто стає центром штучного моделювання світу, нарощування байдужості та відмови від побудови справжніх соціальних зв'язків. Значущу та неоднозначну роль в цих процесах здійснюють засоби масової інформації як основний канал комунікації. З одного боку, надаючи інформацію, вони примушують мислити та аналізувати, з іншого люди, які, за певних причин, нездатні до власного аналізу, губляться в інформаційному потоці і відмовляються від участі в конструюванні реальності, добровільно втрачають власне буття. В соціальному аспекті ці процеси «породжують в індивідах байдужість і замішання» (Ж. Бодрійяр). На жаль, це явище має системний характер і охоплює всі рівні суспільства.

Але можна накреслити декілька шляхів виходу на рівень справжнього буття, і цей вибір може бути здійснений не тільки шляхом екзистенції між життям та смертю, а через нове осмислення принципу «володіти інформацією – володіти світом». Завдяки оволодінню засобами комунікації, здатності не підкорятися примітивізації мислення та спілкування,

формуванню здібностей формувати наукові інформаційні потоки людина здатна керувати власним життям в межах соціального простору. Місто має можливості якісної трансформації в нові моделі побудови простору, які будуть сформовані на основі інтеграції філософського, наукового, технічного дискурсу. «Нема такого міста, яке б визначало закінчення всіх інших міст..», – стверджує Ж. Бодрійяр.

Голованова Н. В., аспірант,
*Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління
при Президенті України*

КИЄВОЦЕНТРИЗМ ЯК СВІТОГЛЯД

Вступ. У своєму інтерв'ю радіо «ВВС» Світлана Алексієвич зазначила, що у авторитарних суспільствах життя завмирає, культура застигає і йде у підпілля, і що політики мають бути дороговказом, хоча за відсутності еволюційних процесів у суспільстві опозиція, за її словами, мало відрізняється від влади [1]. Про проблему влади як чинника об'єднання суспільства говорив Дмитро Донцов: «Кожна сильна суспільність міцна твердим моральним законом, що над нею панує, якого живим символом і прикладом є її правляча верства. ...Де сила цього морального закону слабне, де віжки й батіг випадають з слабих рук дегенеруючої еліти, де замість служби високим абстрактним ідеалам приходить вільна гра самолюбних матеріальних інстинктів маси й одиниць, погоня за насолодою, вигодою і щастям, – там замість ділаючого морального закону, наступає серед провідної верстви розклад» [7].

Щодо «політики повинні говорити людям», пропонувати суспільству ідеї і шлях, – мусимо зауважити таке. Політики завжди йдуть у ар'єргарді, майже як секонд-хенд (образно). Є доведена часом схема: на чолі суспільства, суспільств – творці ідей; ідеї аналізуються і уточнюються інтелектуалами; далі ідеї підхоплюються і втілюються або не втілюються у життя політиками [12]. А вже де «сидять» творці ідей та інтелектуали - у владі/опозиції або не мають ніякого відношення до політики і навіть просто суспільного життя – не так важливо, хоч «на болоті». Та погоджуючись зі Світланою Алексієвич у тому, що люди «не такі вже й дурні», не дивляться у рота владі (у наявності розвинуте громадянське суспільство), зауважимо самим собі: «на болоті» як такому цивілізація не підніметься.

Основна частина. У своїй книзі «Нарис історії культури України» Мирослав Попович говорив про існування за часів Київської Русі кількох світів:

- світу села;
- світу міста;